

บันทึก

เรื่อง ขอให้ตีความการปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการของนางสงเคราะห์

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารได้มีหนังสือที่ ๙๕๑๓/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๕ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายของกระทรวงสาธารณสุข

ปัญหาเรื่องนี้มีว่า นางจรรยา คล่องใจ ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา ตำแหน่งนางสงเคราะห์จัตวา ประจำจังหวัดขอนแก่น สังกัดกรมอนามัย ได้ประสบอุบัติเหตุรถยนต์คว่ำถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๒ ในขณะที่เดินทางไปทำการตรวจครรภ์ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา (อนามัยจังหวัดหรือสาธารณสุขจังหวัดเดิม) ให้แก่ภรรยาของนายเฉลิม บุณณะ นายสถานีเขาสวนกวาง กระทรวงสาธารณสุข เห็นว่าการตายของนางจรรยา คล่องใจ เป็นการตายในหน้าที่ราชการ จึงได้ขอบำนาญพิเศษจากกระทรวงการคลังให้แก่ครอบครัวของนางจรรยา คล่องใจ

กระทรวงการคลังสงสัยว่า การที่นางสงเคราะห์ไปทำการคลอดบุตรตามบ้านเรือนราษฎรต่าง ๆ จะเป็นการกระทำในหน้าที่ราชการหรือไม่ ฉะนั้นจึงน่าจะวินิจฉัยคำว่า “หน้าที่ในราชการ” กับคำว่า “หน้าที่ในฐานะเป็นนางสงเคราะห์” ให้แน่ชัดเสียก่อนว่าเหมือนกันหรือไม่ ทั้งนี้ก็เพราะปรากฏว่า นางพยาบาลประจำโรงพยาบาลหรือนายแพทย์ประจำโรงพยาบาล ที่รับไปทำการคลอดตามบ้านเรือนราษฎร หรือไปรักษาคนไข้ หากเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการเสมอไปไม่อาจเป็นการกระทำที่เป็นส่วนตัวก็ได้ กระทรวงการคลังยังมีความสงสัยอยู่ ฉะนั้น เพื่อความแน่นอน จึงขอให้กระทรวงสาธารณสุขส่งปัญหาดังกล่าวมาให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

๑. ปรากฏว่าอำนาจหน้าที่ของนางสงเคราะห์นั้นมิได้มีกฎหมายบัญญัติไว้พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมอนามัย ในกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๕๖ ได้แต่แบ่งแยกกองนางสงเคราะห์แม่และเด็กขึ้นไว้เท่านั้น ฉะนั้น การที่จะทราบถึงอำนาจหน้าที่ของนางสงเคราะห์นั้นจึงต้องพิจารณาจากระเบียบปฏิบัติซึ่งกระทรวงทบวงกรมที่เกี่ยวข้องได้วางไว้

๒. อำนาจหน้าที่ของนางสงเคราะห์นั้นได้มีระเบียบของกระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ ดังนี้

(๑) รับฝากครรภ์และดูแลสุขภาพของหญิงมีครรภ์

(๒) ทำการคลอดบุตร

(๓) ดูแลสุขภาพของหญิงคลอดบุตรแล้วและเด็กที่เกิดขึ้นใหม่ไปจนกระทั่งครบกำหนดหนึ่งเดือน นับแต่วันคลอด

(๔) ดูแลอนามัยของเด็กก่อนเข้าโรงเรียน

(๕) ดูแลอนามัยของทารกอายุต่ำกว่า ๑ ปี

(๖) ดูแลอนามัยของนักเรียน

(๗) แนะนำสั่งสอนหรืออบรมหมอดำแยพื้นเมือง

(๘) ทำการพยาบาลและกิจการอื่น ๆ ของสุขศาลาตามแต่แพทย์จะสั่ง แต่จะต้องทำงานในหน้าที่สงเคราะห์แม่และเด็กให้มากที่สุดที่จะทำได้

ส่วนเวลาปฏิบัติราชการในหน้าที่ของนางสงเคราะห์ที่สุขศาลาหรือโรงพยาบาลนั้น เป็นไปตามเวลาเปิดสถานที่ราชการ เมื่อหมดเวลาทำการของราชการตามสถานที่ดังกล่าวแล้ว ให้ถือที่พักของนางสงเคราะห์เป็นสำนักงานด้วย รวมความว่า นางสงเคราะห์จะต้องปฏิบัติราชการวันหนึ่งตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง (ระเบียบนี้กระทรวงสาธารณสุขได้ตอบยืนยันไปยังกระทรวงการคลัง โดยหนังสือที่ ๑๖๑๑/๒๔๙๓ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๔๙๓)

(๓) เมื่อปรากฏว่าได้มีระเบียบกำหนดให้นางสงเคราะห์มีหน้าที่จะต้องออกไปปฏิบัติราชการนอกสถานที่ราชการ และต้องปฏิบัติราชการในหน้าที่ตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมงแล้วการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นนางสงเคราะห์ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในราชการ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าการปฏิบัติหน้าที่ของนางจรรยา คล่องใจ ได้เป็นไปตามระเบียบที่วางไว้ และตามคำสั่งของผู้บังคับ (อนามัยจังหวัดหรือสาธารณสุขจังหวัดเดิม) จนกระทั่งประสบอุบัติเหตุถึงแก่กรรม เช่นนี้ต้องถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในราชการ

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๔๙๙